

Sygn. akt **XXIII Gz 202/21**

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Gałas

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 19 października 2020 r., sygn. akt XVI GC 592/20

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sędzia Anna Gałas

Sygn. akt: XXIII Gz 202/21

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 25 maja 2021 r.

W sprawach z powództwa (...) S.A. w W. przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę o sygn.. akt: XVI GC 592/20 oraz XVI GC 596/20 połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, postanowieniem z dnia 19 października 2020 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie odrzucił pozew z dnia 6 listopada 2019 r.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód przed wszczęciem postępowania sądowego obejmującego, jak w połączonych sprawach roszczenie majątkowe wynikające z przepisów rozporządzenia nr 261/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. nie wyczerpał drogi postępowania reklamacyjnego, o którym mowa w art. 205c ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, dlatego też do czasu przeprowadzenia obligatoryjnego postępowania reklamacyjnego w oparciu o ten przepis zachodzi czasowa niedopuszczalność drogi sądowej, a tym samym koniecznym było odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. Przy tym Sąd I instancji podkreślił, że za reklamację nie może być uznane dołączone do pozwu w sprawach przedsądowe wezwanie do zapłaty, które w swej treści nie wyczerpuje ustawowej reklamacji i nie może stanowić dowodu na wyczerpanie postępowania reklamacyjnego.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł powód zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy tj. naruszenie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez odrzucenie pozwu, podczas gdy w przedmiotowej sprawie nie zaistniała przesłanka niedopuszczalności drogi sądowej;
2. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, w tym w szczególności pisma powoda zawierającego wezwanie skierowane do przewoźnika, w którym powód jednoznacznie wskazał zarzut dotyczący nieprawidłowego wykonania przez przewoźnika umowy przewozu i uznanie, że powód nie wyczerpał postępowania reklamacyjnego, podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że powód wszczął postępowanie reklamacyjne i upłynął termin na odpowiedź przewoźnika, a następnie powód wniósł pozew po czasie przekraczającym 30 dni od dnia wszczęcia postępowania reklamacyjnego;
3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 205c ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. prawo lotnicze poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że powód nie wyczerpał postępowania reklamacyjnego, podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że powód przeprowadził postępowanie reklamacyjne;
4. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 205c ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. prawo lotnicze poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że reklamacja kierowana do przewoźnika lotniczego powinna przyjąć formę, podczas gdy z dyspozycji tego przepisu nie wynika jaką treść powinna zawierać reklamacja, a nadto z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód wskazał w swoim oświadczeniu zastrzeżenia odnośnie wykonania przez pozwanego umowy przewozu;
5. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i dokonanie przez Sąd wykładni oświadczenia woli powoda (zatytułowanego „przedsądowe wezwanie do zapłaty”) bez uwzględnienia zasad współzycia społecznego i ustalonych zwyczajów, w okolicznościach, w jakich zostało złożone, podczas gdy z okoliczności w sprawie wynika, że powód skierował do pozwanego przewoźnika oświadczenie celem przeprowadzenia postępowania reklamacyjnego;
6. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 205c ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. prawo lotnicze w zw. z art. 509 § 1 i 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że reklamacja musi pochodzić od pasażera, pomimo że pasażer zbył roszczenie, podczas gdy żaden z przepisów powszechnie obowiązującego prawa nie wymaga, aby to pasażer osobiście przeprowadził postępowanie reklamacyjne i nie uzależnia skuteczności zbycia przez pasażera wierzytelności z tytułu opóźnienia bądź odwołania lotu od wcześniejszego przeprowadzenia przez niego postępowania reklamacyjnego;
7. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 205c ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. prawo lotnicze w zw. z art. 7 ust. 1 w zw. z motywem 12 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że wezwanie skierowane przez powoda do pozwanego nie może być traktowane jako reklamacja, podczas gdy celem postępowania reklamacyjnego w przypadku odwołania lub dużego opóźnienia lotu jest uzyskanie odszkodowania stanowiącego substytut szkody, zarówno materialnej, jak i niematerialnej (m.in. strata czasu) poniesionej przez pasażera z uwagi na odwołanie bądź duże opóźnienie lotu;
8. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 455 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że wskazane tam określenie „niezwłocznie” wskazuje na wezwanie do natychmiastowego spełnienia świadczenia, bez zachowania terminu na przeprowadzenie postępowania reklamacyjnego, podczas gdy terminu "niezwłocznie" nie należy utożsamiać z terminem natychmiastowym, termin "niezwłocznie" oznacza bowiem termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu, a także regulacje zawarte w art. 354 i art. 355 k.c.

Mając na uwadze powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, ewentualnie o zwrot opłaty od zażalenia, ze względu na oczywiste naruszenie prawa.

Ponadto skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci wydruku z systemu śledzenia przesyłek Poczty polskiej na fakt wysłania przesyłką poleconą do pozwanego oświadczenia powoda, doręczenia pozwanemu oświadczenia powoda, wszczęcia i wyczerpania przez powoda postępowania reklamacyjnego.

Pozwany po otrzymaniu w dniu 1 marca 2021 r. (k. 77) odpisu zażalenia nie wniósł odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i rozważań prawnych, które Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne.

Odrzucając pozew sąd odmawia merytorycznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy z uwagi na brak dodatknych przesłanek procesowych lub występowanie przeszkód procesowych. Podstawy te spowodują odrzucenie pozwu tylko wówczas, gdy będą miały charakter pierwotny, tzn. będą występowały w dacie wszczęcia postępowania (data wniesienia pozwu), bez względu na to, w którym momencie ujawnią się w procesie. Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd odrzuci pozew, jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna. Zaistnienie przesłanki wskazanym uprzednio przepisem, będąca bezwzględną przesłanką procesową, zachodzi po stwierdzeniu, że sprawa nie ma charakteru sprawy cywilnej w rozumieniu art. 1 i 2 k.c. W sytuacji, gdy zostanie stwierdzone, że sprawa ma jednak charakter cywilny w znaczeniu materialnym, ale na skutek zastosowania przepisów szczególnych zostanie przekazana do właściwości innego organu, zaistnienie niedopuszczalności drogi sądowej. Jeżeli jednak, z treści zgłoszonych w treści pisma inicjującego proces żądań między powodem a pozwanym istnieje stosunek cywilnoprawny, droga sądowa jest dopuszczalna i pozew nie może być odrzucony z powodu jej braku.

W niektórych jednak sytuacjach, mimo ustalenia, że sprawa ma charakter cywilny, mamy do czynienia z tzw. warunkową niedopuszczalnością drogi sądowej - tj. z sytuacją,

w której sąd nie może rozpoznać sprawy bez uprzedniego wyczerpania postępowania przedsądowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2016 r., IV CSK 655/15).

W okolicznościach faktycznych wynikających z identycznych dokumentów przy pozwie dla obu połączonych spraw nie ma wątpliwości, że powód będący następcą prawnym pasażerów – K. S. i małoletniego F. D., wystosował do pozwanego przewoźnika przedsądowe wezwanie do zapłaty 400 EUR odszkodowania (k. 5, k. 5), wyznaczając termin 7 dni do uregulowania należności wynikającej z tytułu odszkodowania w wysokości określonej w art. 7 ust. 1 pkt. b Rozporządzenia (WE) Nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r., pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową.

W ocenie Sądu odwoławczego słusznie zważył Sąd I instancji, że dołączone do pozwu wezwanie z pewnością nie jest dowodem na wyczerpanie drogi postępowania reklamacyjnego. Wskazane wezwanie może być poczytywane tylko, jako standardowe w obrocie wezwanie do spełnienia świadczenia stosownie do art. 455 k.c. Tak też wprost stwierdza powód, gdy w treści owego pisma (k. 5 v) zawiera informację do pozwanego: „Niniejsze pismo proszę poczytywać za wezwanie do spełnienia świadczenia, zgodnie z artykułem 455 Kodeksu Cywilnego tj. świadczenie niniejsze powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.” Co więcej, powód jednoznacznie i konsekwentnie traktował swoją wierzytelność, jako wymagalną po terminie 7 dni, gdyż w wezwaniu powołał się także na skutki niewykonania zobowiązania przez dłużnika, a to konkretnie art. 481 § 1 k.c. i prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w spełnieniu przez dłużnika świadczenia pieniężnego. Ewentualne intencje autora pisma nie mogą być dowolnie interpretowane, gdy sam autor wskazuje jak konkretnie należy je rozumieć, i to w nawiązaniu do oznaczonych regulacji.

Mając na uwadze powyższe, nie sposób uznać tego wezwania za reklamację, o której mowa w art. 205c ust. 1 ustawy Prawo lotnicze, co oznacza, że strona powodowa nie wyczerpała postępowania przedsądowego, albowiem nie wystąpiła do pozwanego z obligatoryjną, ustawową reklamacją. W szczególności podzielić należało stanowisko Sądu Rejonowego, że niedopuszczalna byłaby tak szeroka interpretacja treści pisma zatytułowanego: Przesądowe wezwanie do zapłaty (k. 5 i v.), jak tego oczekuje powód tj. przyjęcie zupełnie odmiennie niż wynika z całej treści tegoż dokumentu, że jednak jest to dokument inicjujący ustawowe postępowanie reklamacyjne. Tego rodzaju interpretacja w świetle powyższych ustaleń opartych na jej literalnym brzmieniu, stanowiłaby naruszenie reguł interpretacyjnych i nadto mogłaby być poczytana, jako stronnicze działanie na rzecz jednej ze stron.

Wskazać należy, że stosownie do treści znowelizowanego art. 205c ust. 1 Prawa lotniczego przeprowadzenie postępowania reklamacyjnego jest obligatoryjne, natomiast dopiero w przypadku jego wyczerpania możliwe jest dochodzenie roszczeń przez pasażera, czy też cedenta - jak w przedmiotowych sprawach. Zgodnie z uzasadnieniem do ustawy z dnia

14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo lotnicze, za wyczerpanie postępowania reklamacyjnego rozumie się także upływ terminu na załatwienie reklamacji, przy czym termin na jego zakończenie upływa w terminie 30 dni od dnia złożenia reklamacji. Przepis art. 205c ust. 3 Prawa lotniczego w zakresie formy złożenia reklamacji odsyła natomiast do przepisów Kodeksu cywilnego o formie czynności prawnej i wymaga formy pisemnej lub elektronicznej. Rozwiązanie takie podyktowane jest chęcią wyeliminowania wątpliwości co do okoliczności złożenia i samej treści reklamacji.

Jak wynika z dokonanej przez Sąd Okręgowy analizy treści pisma z dnia 5 września 2019 r. i 9 września 2019 r. wzywający określił pozwanemu termin 7 dni na spełnienie świadczenia, co nie pokrywa się z terminem spełnienia świadczenia określonym w przepisach prawa lotniczego (30 dni). Przy tym pismo zostało określone precyzyjnie i jednoznacznie jako wezwanie do zapłaty w rozumieniu powołanego art. 455 k.c. Podkreślić należy również, że powód wyznaczając w przedmiotowym piśmie termin 7 dni na zapłatę odebrał pozwanemu przewoźnikowi swobodę decyzyjną w przedmiocie zajęcia stanowiska, co do objętych wezwaniem roszczeń. Zdaniem Sądu Okręgowego wszystko powyższe prowadzi do konstatacji, że pozwany przewoźnik nie miał podstaw do potraktowania pisma powoda, jako reklamacji. W rozpoznawanym stanie faktycznym powód, jako profesjonalista, wprost żądał od pozwanego zapłaty w terminie, który sam wyznaczył abstrahując od wymogów przewidzianych w treści art. 205c ust. 1 Prawa lotniczego.

Z tych wszystkich względów na uwzględnienie nie zasługiwały zarzuty z pkt 2,3,4,5, 6 i 7 petitum zażalenia.

Odnosnie zarzutu naruszenia art. 65 § 1 k.c. (uzupełniająco, co do zarzutu z pkt 5 zażalenia), to także nie zasługiwał on na aprobatę. Strona powodowa wskazywała, że dokonana przez Sąd I instancji interpretacja oświadczenia woli powoda zatytułowanego „Przesądowe wezwanie do zapłaty” narusza zasady współzycia społecznego. Jest to zarzut zdecydowanie nieuprawniony. Przede wszystkim zauważenia wymaga, że powód formułując omawiany zarzut nie wskazał nawet jakie konkretnie zasady współzycia społecznego miałyby zostać naruszone przez orzeczenie Sądu I instancji. Nadto, treść przedmiotowego pisma powoda, która została wyżej poddana analizie oraz zachowanie przedprocesowe powoda jednoznacznie wskazują, że nie było wolą strony powodowej wyczerpanie trybu reklamacyjnego. W ocenie Sądu II instancji, mając na uwadze całokształt okoliczności rozpoznawanej sprawy, Sąd Rejonowy słusznie wywiódł, że wystosowane przez powoda przedsądowe wezwanie do zapłaty nie może być poczytywane jako wszczęcie postępowania reklamacyjnego.

Uznania Sądu Okręgowego nie znalazł także zarzut naruszenia art. 455 k.c. Nie budzi bowiem wątpliwości Sądu II instancji, że termin na spełnienie świadczenia został oznaczony przez powoda w wezwaniu do zapłaty jako 7 dni, po jego upływie dług staje się zatem wymagalny, a co za tym idzie powstaje możliwość jego egzekwowania np. poprzez wystąpienie na drogę sądową. Tymczasem, celem postępowania reklamacyjnego jest odniesienie się do stawianych przewoźnikowi zarzutów, zaś termin do podjęcia powyższych działań został oznaczony ustawowo na 30 dni. Powołane w zażaleniu wydruki z systemu śledzenia przesyłek nie dowodzą wszczęcia postępowania reklamacyjnego, ponieważ są tylko potwierdzeniem, że drogą pocztową w tym dniu powód zawiadomił pozwanego o przelewie wierzytelności i

przekazał przedsądowe wezwanie do zapłaty należnej kwoty odszkodowania w terminie 7 dni, a nie stanowią dowodu na wszczęcie i zakończenie postępowania reklamacyjnego w konkretnej sprawie.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, że decyzja procesowa Sądu Rejonowego o odrzuceniu pozwu była w pełni prawidłowa, ponieważ ziszczyły się przesłanki ku temu, co czyni chybnym zarzut naruszenia art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. oddalił zażalenie powoda, jako bezzasadne.

Sędzia Anna Gałas